

Kestävän elvytyksen ja
murrosten edellyttämät
toimenpiteet ja miten niitä
voidaan rahoittaa?

Kehittämisjohtaja Juho Korpi

Kestävä elvytys osana eri rahoituskokonaisuuksia

Taustaa

- Polku hiilineutraaliuteen vaatii erittäin merkittäviä investointeja, aikajänne rajallinen
- Luonnon monimuotoisuus ja elintärkeät ekosysteemipalvelut heikkenevät maailmanlaajuisesti

→ EU: Tarvitaan vähintään 260 mrd. euron julkiset ja yksityiset investoinnit vihreään talouteen 2030 mennessä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Kestävä elvytys ja vihreä kasvu

- Suomalaisten yritysten hiilikädenjäljestä tulee erittäin merkittävä kilpailuetu
- Kunnilla merkittävä rooli Suomen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa, samanaikaisesti investoinnit
- puhtaisiin ratkaisuihin uhkaavat viivästyä

Investointien kannattavuus

- Tutkimusten mukaan investoinnit kestäviin ratkaisuihin luovat merkittävästi enemmän pysyviä työpaikkoja kuin perinteisiin fossiilisiin ratkaisuihin kytkeytyvät
- Parhaimmillaan elvytystoimet sekä nostavat kysyntää, että tukevat ilmasto- ja luonnon monimuotoisuustavoitteita. Ne saattavat myös maksaa itsensä takaisin.

Työryhmän ehdotuksia murrosta vauhdittavista toimenpiteistä

Murros	Ehdotuksia mm.
1. Energiajärjestelmän murros	<ul style="list-style-type: none">• Päästöttömän uusiutuvan energian tarve kasvaa• Demonstraatiotuet uudelle teknologialle• Polttoon perustumaton kaukolämpö• Rakennusten energiatehokkuus, öljylämmitys
2. Kestävät yhdyskunnat ja liikenteen murros	<ul style="list-style-type: none">• Fossiiliton liikenne• Kehitetään sähkön ja biokaasun latausinfrastruktuuria sekä vetyteknologiaa• Tuetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä, joukkoliikenneinvestoinnit ja tuet• Digitalisaation hyödyntäminen• Luontopohjaisten ratkaisujen hyödyntäminen yhdyskuntarakenteessa
3. Ruokajärjestelmän murros	<ul style="list-style-type: none">• Kokonaisvaltainen ruokajärjestelmän strategia• Biokaasun edistäminen
4. Teollisuuden murros	<ul style="list-style-type: none">• Teollisuuden vähähiilisten ratkaisuiden vaatiman puhtaan vähähiilisen sähkön turvaaminen ja TKI• Suuren mittaluokan kokeiluhankkeiden tukeminen, mm. Ilmastorahasto• Kiertotalouden strateginen ohjelma• Korkean jalostusasteen tuotteet, mm. uudet puupohjaiset tuotteet
5. Monimuotoinen luonto ja luontopohjaisten ratkaisujen murros	<ul style="list-style-type: none">• Ekosysteemipalveluiden turvaaminen, luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen ja riittävät määrärahat• Ekologinen kompensatio• Luonnon monimuotoisuuden edistäminen metsätaloudessa ja muussa maankäytössä (KEMERA).
6. Yksityinen kulutus ja kansalaisten osallisuuden murros	<ul style="list-style-type: none">• Kestävää kulutusta edistävää politiikkaa ja ohjauskeinoja, kuten verotus ja taloudelliset kannusteet
7. Julkisen sektorin murros	<ul style="list-style-type: none">• Ympäristölle haitallisia tukia on karsittava ja suunnattava uudelleen siirtymää tukevaksi• Julkisten hankintojen ohjausvaikutuksen lisääminen (35 mrd. e/vuosi)• Julkisten investointien vauhdittaminen (mm. rakennusten energiatehokkuusremontit)• EU rahoituksen parempi koordinointi

EU rahoitus

Suomen on tärkeää hyödyntää täysimääräisesti EU:n kautta kanavoituva kasvava rahoitus

1. elvytyspaketti

- Elvytyspaketin koko 750 mrd euroa, Suomen saanto 3,2 mrd. euroa, lisäksi kansallista vastinrahaa
- Määrärahoista 70% on käytettävä vuosina 21-22
- Suomen laadittava kansallinen suunnitelma, joka tukee erityisesti vihreää siirtymää ja digitalisaatiota.

2. Monivuotinen rahoituskehys 2021-27

- Suomen saanto noin 11 mrd. euroa, josta 30% ilmastoratkaisuihin (eri ohjelmien kautta, suurimmat rahastot EAKR ja CAP)
- Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF), komission suosituksena energiaturpeen vähentäminen
- LIFE rahoitus lähes kaksinkertaistuu

3. Vihreän kehityksen investointisuunnitelma 2020-30

- Tukeutuu EU:n budjettiin sekä muuhun julkinen ja yksityiseen rahoitukseen, yht. 1000 mrd. euroa 10v aikana.
- InvestEU ja EIB lainoitus

Julkinen ja yksityinen rahoitus

Budjettirahoituksen rooli

- EU rahoituksen käyttötarkoitukset tarkkaan rajattuja ja kohdennettuja, budjetin kautta tarvitaan merkittäviä panostuksia joka tapauksessa murrosten vauhdittamiseen
- Kansallisen vastinrahoituksen turvaaminen
- Kuntien vähähiilisten investointien vauhdittaminen ja siirtymän tukeminen
- TKI panostukset ja tuet
- Uudelleenkohdennukset ja reunaehdot
- Verot, kannusteet

Yksityisen rahoituksen kasvu ja uudet mahdollisuudet

- Yksityinen sektori tekee suuren osan vihreistä investoinneista - sekä ennen kriisiä että sen jälkeen
- julkisen sektorin kyky rahoittaa vaadittavia toimenpiteitä pitkällä aikavälillä heikentyy
- Uusimuotoiset rahoitustavat, joilla yksityistä sijoituspääomaa pystytään hyödyntämään julkisten investointien ja tavoitteiden edistämiseksi nykyistä enemmän, esim. vaikuttavuusinvestoinnit

- Ekologinen kompensatio

Kysymyksiä ja pohdintaa

Murrosten vauhdittaminen ja niiden rahoittaminen

- Yksityisen ja julkisen sektorin rooli tavoitteiden saavuttamiseksi ja niiden rahoittamiseksi?

Rahoituksen suuntaaminen

- Millaisia reunaehtoja julkiselle rahoitukselle pitäisi asettaa? Kriteerit?

Miten turvataan tarvittavien investointien rahoitus ja käynnistyminen pidemmällä aikavälillä?

Miten varmistetaan politiikkatoimenpiteiden vaikuttavuus ja johdonmukaisuus ilmasto- ja luonnon monimuotoisuuden kannalta?

